

Kredietregeling zal niet ieder bedrijf redden

LTO Nederland, banken en adviseurs reageren verheugd op de garantieregeling die landbouwminister Verburg heeft aangekondigd. Echter lang niet elk glastuinbouwbedrijf zal zich rijk mogen rekenen.

Peter van Leth
pvanleth@hortipoint.nl

De overheid staat vanaf 1 oktober garant voor € 850.000 per onderneming (zie kader 'Eenmalig beroep'). Daarvan ligt de helft van het risico bij de banken, en de helft bij de overheid. Landelijk is er een plafond van 200 miljoen, waarvan dus de helft wordt gegarandeerd door de overheid. Belangenvertegenwoordigers en banken vinden dat Verburg met de garantieregeling de glastuinbouwsector een grote dienst bewijst, ook al is de regeling voor alle agrariërs opgesteld.

Hoofdzakelijk glastuinbouwbedrijven

Hoewel alle agrarische ondernemers een beroep kunnen doen op de garantieregeling, verwacht LTO Nederland dat met name glastuinbouwbedrijven er gebruik van zullen maken. Als dat zo is, dan is 200 miljoen een goede inschatting waarmee de sector gebaat is, redeneert Nico van Ruiten, voorzitter van LTO Noord Glaskracht. De belangenorganisatie heeft namelijk geraamd dat de sector door de tegenvallende prijsvorming dit jaar over de volle breedte een omzetverlies lijdt van € 450 miljoen. En de helft van de ondernemers kampt volgens de Rabobank met liquiditeitsproblemen. De andere helft weet ondanks de crisis nog winst te draaien.

Van Ruiten is blij dat ervoor gekozen is de steun eerst uit te keren aan noodlijdende bedrijven en achteraf pas te toetsen of dat terecht is geweest. „We hebben altijd gepleit voor een snelle en slagvaardige regeling. Gelukkig is hieraan gehoor gegeven. Op basis van heldere criteria zal, als een bedrijf in financiële nood zit, in overleg tussen bank en ondernemer worden bepaald of aan criteria van de regeling wordt voldaan”, zegt Van Ruiten.

Dick Oosthoek, directeur tuinbouw bij de Rabobank, verwacht ook dat vooral glastuinbouwbe-

drijven van de regeling gebruik gaan maken. „Veel glastuinders zullen de regeling met beide handen aangrijpen. De economische malaise in de glastuinbouw duurt al twee jaar. De problemen zijn in deze sector het grootst in vergelijking met andere sectoren.” Collega Dirk Duijzer is het hier helemaal mee eens, mede omdat alle bestaande kredietregelingen moeten zijn aangeboord, alvorens van de nieuwe garantieregeling gebruik is te maken. Zo ook aanvragen voor het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz). „Wij hebben met heel veel gemeenten contact. Zij hebben tot dusver alleen Bbz-aanvragen binnen van glastuinders en niet van andere agrariërs”, meldt Duijzer.

Veel zal volgens Oosthoek ook afhangen van hoe snel ondernemers van de regeling gebruikmaken. Hij adviseert ondernemers met dat voornemen hun financiële positie snel en goed in kaart te brengen alvorens ze bij de bank aankloppen voor overbruggingskrediet. Daarbij kan de subsidie helpen die Verburg naast de garantieregeling als steunmaatregel heeft afgekondigd (zie kader 'Extra geld voor bedrijfsadviesing').

Veelvoud van 200 miljoen

Bernd Feenstra, sectormanager tuinbouw bij ABN Amro, denkt dat een veelvoud van € 200 miljoen nodig is om de sector op de been te houden. „In de sector staat zo'n tien miljard euro uit aan krediet. Dan is 200 miljoen maar een schijntje.” Hij voorspelt bovendien dat ook andere bedrijven een beroep op de regeling gaan doen: diverse bollen- en veehouderijbedrijven en een enkele melkveehouder.

Verder is de tuinbouwman van ABN Amro minder te spreken over het principe 'wie het eerst komt, die het eerst maakt'. Hij had liever een quota per bank gezien gebaseerd op verleende Borgstellingskredieten voor de Landbouw in de afgelopen jaren. Zo werkt de garantstellingsregeling voor het midden- en kleinbedrijf, waarbij de quota in goed onderling overleg tussen banken wordt bepaald. „Ik ben bang dat garantieverlening op volgorde van binnenkomst leidt tot wildwesttaferelen en een

ILLUSTRATIE: DENNIS BOOGHERD

hausse aan aanvragen”, licht Feenstra toe.

Oosthoek is het met Feenstra eens dat de garantstelling voor het MKB ruimer en gunstiger is. Hij benadrukt echter dat binnen de land- en tuinbouw de totstandgekomen regeling de meest haalbare was op korte termijn. „Verburg verdient hiervoor een pluim.”

Alleen levensvatbare bedrijven

Een rendementstoets ligt aan de garantieregeling ten grondslag. Een toets die ook bij iedere andere kredietverstrekking aan de orde is. Verburg heeft het zelf over een duwtje in de rug geven aan levensvatbare bedrijven om de huidige crisisperiode door te komen. „De garantieregeling zal zeker niet voor elk glastuinbouwbedrijf de oplossing zijn”, verzekert Van Ruiten. Oosthoek denkt dat veel Rabobankklanten met de regeling geholpen zijn. Niet alleen grootschalige perspectiefvolle bedrijven, maar ook kleinschalige bedrijven.

De tuinbouwadviseurs van ABN Amro komen tot een geheel andere conclusie. „Geen grote, geen kleine en al helemaal geen perspectiefvolle bedrijven zullen profijt hebben van de garantieregeling. De regeling zal met name ondernemers uit de acute

nood helpen die daarna hun bedrijf zullen beëindigen. Het doel van de garantieregeling wordt volgens onze inzichten niet bereikt”, schat Feenstra in.

Laat, maar niet te laat

De sector had gehoopt dat de garantieregeling er al op 1 september had gelegen. „De regeling komt wat laat, maar zeker niet te laat”, meent Hans Olsthoorn van Flynth Adviseurs en Accountants. De adviseur vervolgt: „Een flink aantal bedrijven zullen er gebruik van gaan maken. Als je wat kritischer kijkt, is het toch met name een regeling die banken zal helpen weer wat makkelijker krediet te geven. Zij worden door de overheid nu voor 50% ingedekt. De ondernemer zelf wordt weer hoofdelijk aansprakelijk gesteld. Daarbovenop komt nog eens provisie van 4,5% en de gangbare rentepercentages zijn voor nieuwe, aanvullende leningen ook vaak niet laag tegenwoordig. Ook bij deze regeling zal de ondernemer al zijn privévermogen op het spel moeten zetten. Telers moeten daarbij wel de eventuele gevolgen blijven overzien. Want als het alsnog misgaat, is het een wereld van verschil of je bijvoorbeeld in staat bent een redelijk huis te kopen of genoeg moet nemen met een flat driehoek achter.” <

Met extra krediet, mogelijk door de nieuwe garantieregeling, hopen veel glastuinders de economische malaise te kunnen overbruggen.

Feiten

Eenmalig beroep

Een ondernemer kan eenmalig een beroep op de kredietregeling, waarbij de overheid garant staat voor een lening van minimaal € 50.000 en maximaal € 850.000. De overheidsgarantie bedraagt 50% van het bedrag dat de bank aan de ondernemer leent. In de pot zit € 200 miljoen. Dit betekent dat de overheid maximaal € 100 miljoen garandeert.

Overige afspraken zijn:

- De garantie wordt verleend in volgorde van aanmelding.

- De garantstelling is van 1 oktober 2009 tot uiterlijk 31 december 2010 of eerder als het plafond van het garantiebedrag wordt bereikt.
- De banken verlenen uitstel van aflossing op door hen verstrekte leningen voor de duur van twee jaar.
- De lening is rentedragend tegen gangbare rentepercentages.
- Voor de lening geldt een eenmalige provisie van 4,5%.
- De garantie wordt verstrekt op basis van

hoofdelijke aansprakelijkheid.

- De garantstelling heeft een looptijd van drie jaar, met vrijwillige aflossing.
- De garantstelling dekt alleen uitgaven die nodig zijn om het bedrijf op de been te houden, zoals voor plantgoed, energie en arbeid (het zogenoemde werkkapitaal) en oogstkredieten. Het is dus zeker niet bedoeld voor herfinanciering van schulden.
- Alleen levensvatbare bedrijven komen voor de regeling in aanmerking.

Achtergrond

Extra geld voor bedrijfsadviesing

Naast de garantstelling geeft landbouwminister Verburg subsidie voor bedrijfsadviesing. „Uit de vele gesprekken die ik het afgelopen halfjaar heb gevoerd is mij gebleken dat sommige tuinders onvoldoende inzicht hebben in hun eigen financiële bedrijfssituatie. Een aantal daarvan heeft daarnaast ook weinig inzicht in de mogelijkheden hoe ze met de huidige en de te verwachten marktsituatie tot een oplossing kunnen komen.

Met de inzet van onafhankelijke adviseurs wil ik de ondernemers in de land- en tuinbouw hierbij helpen.”

Daarom kunnen bedrijven die in liquiditeitsproblemen zitten een onafhankelijke adviseur in de arm nemen om hun bedrijf door te lichten en met oplossingen te komen voor hun bedrijf. Ze trekt daarvoor een € 0,5 miljoen uit. Details van de regeling zal Verburg zo snel mogelijk naar buiten brengen.

Samenvatting

De kogel is door de kerk. Glastuinders kunnen een beroep doen op overbruggingskrediet waar de sector al maanden voor pleit. Het zal afhangen van hoe de € 200 miljoen wordt verdeeld over de verschillende sectoren en hoe lang de crisis nog aanhoudt om te kunnen beoordelen hoe de garantieregeling de Nederlandse glastuinbouw helpt de crisis te overleven.